

PARTIJ VOOR DE DIEREN

GOUDA

NATUURLIJK

Inleiding

Gouda is voor iedereen. Iedereen heeft het recht om te wonen.
Om door de natuur te wandelen en schone lucht in te ademen.
Om jezelf te kunnen zijn. Dit geldt niet alleen voor mensen,
maar ook voor andere dieren.
Wij zien dieren als medebewoners van onze stad.

Dieren hebben, net als wij, behoefte aan ruimte, veiligheid en rust.
En ook zij kunnen rouwen, vriendschappen sluiten en willen voor
hun kinderen zorgen. Daarom verdienen ook zij een samenleving
die rekening met hen houdt.

De Partij voor de Dieren durft belangrijke keuzes te maken.
En dat is ook nodig!

Wij willen klimaatverandering tegengaan. Wij willen rechten geven aan dieren. De natuur weer laten groeien en bloeien. En we willen dat iedereen een goed en rechtvaardig leven kan hebben. Dat willen wij doen in alle wijken van Gouda. De Partij voor de Dieren zet alles op alles om te zorgen voor een beter leven voor mens en dier.

Onze inzet in Gouda is onmisbaar gebleken in de laatste jaren. Door Partij voor de Dieren heeft Gouda voor het eerst een dierenwelzijnsbeleid en moet er voortaan altijd rekening gehouden worden met de natuur wanneer de gemeente inwoners betreft bij plannen. Ook in de volgende periode blijven we strijden voor een groener, diervriendelijker, gezonder en socialer Gouda.

Wouter Kraidy
Lijsttrekker Gouda

1

EEN LEEFBARE AARDE

Klimaat, biodiversiteit en energie

We leven op een prachtige planeet die ons alles biedt wat we nodig hebben. Toch maken vervuiling, het verdwijnen van natuur en het gebruik van gif de Aarde steeds onleefbaarder voor mens én dier. We staan voor een klimaat- en natuurcrisis die we nú moeten stoppen.

En dat kan! In Gouda werken we samen met Gouwenaren, organisaties en ondernemers aan meer natuur, gezonde lucht, schoon water en veilige, schone wijken. De grootste vervuilers laten we meer betalen, terwijl we mensen met een lager inkomen helpen om duurzamere keuzes te maken. Energiebesparing staat daarbij voorop, aangevuld met manieren om energie duurzaam op te wekken.

Zo bouwen we samen aan een groene, eerlijke en sociale toekomst, voor álle Gouwenaren!

- Het beste moment om klimaatdoelen te halen was gisteren en de tijd dringt. Daarom moet Gouda zo snel mogelijk klimaatneutraal zijn, met 2030 als uitgangspunt.
- We zetten Gouda op de kaart als de Vegan Cheese Capital, met plantaardige, duurzame en diervriendelijke kazen. Dat is goed voor bedrijven en de planeet.
- Elke wijk in Gouda is anders. Daarom maakt de gemeente samen met inwoners een duidelijk plan voor elke wijk. Hierin staat hoe de wijk energie gaat besparen, opwekken en opslaan en hoe de wijk groener wordt om hitte en wateroverlast tegen te gaan.
- Geen energiearmoede meer. Alle sociale huurwoningen worden goed geïsoleerd, verduurzaamd én groen. Als dat nodig is, helpt de gemeente woningcorporaties met extra geld en duidelijke doelen.
- Zonnepanelen en meer groen worden de regel op daken en parkeerplaatsen. Doen bewoners of bedrijven dit niet zelf, dan doet de gemeente dat samen met energiecoöperaties.
- Netcongestie wordt opgelost door minder energie te gebruiken, het netwerk te versterken en energiehubs te organiseren. De gemeente helpt bedrijven en inwoners hierbij, zodat energie wordt opgewekt, opgeslagen en slim gedeeld.
- Bedrijven die veel energie gebruiken of vervuilen krijgen te maken met strengere controle. De gemeente zorgt voor handhaving op energiebesparing en milieuvervuiling.
- Wie minder afval aanbiedt, betaalt minder belasting. Grofvuil wegbrengen wordt gratis tot een bepaalde grens. Zo stimuleren we minder afval en meer hergebruik.
- We gaan minder spullen consumeren. De gemeente moedigt het eten van plantaardig eten aan. Er komt een verbod op vervuilende reclame, zoals fossiele, zuivel- en vleesreclames.
- Goed voorbeeld doet volgen. Alle gemeentelijke gebouwen zijn in 2030 klimaatneutraal en natuurinclusief.

2

DIEREN ZIJN ONZE MEDEBEWONERS

Dierenrechten en dierenwelzijn

In Gouda leven meer dieren dan mensen, maar bij nieuwe plannen worden ze vaak vergeten. Dieren hebben ook recht op een fijne plek, om zich natuurlijk te kunnen gedragen en met respect behandeld te worden.

Daarom wil de Partij voor de Dieren een wethouder voor Dierenrechten & Dierenwelzijn. Gouda moet álle dieren beter beschermen: huisdieren, landbouwdieren en ook wilde dieren die ziek of gewond raken. We stoppen met de vee-industrie en met het gebruik en doden van dieren voor vermaak, proefdieren, traditie of mode.

Zo geven we ook de dieren in Gouda eindelijk de stem die ze verdienen.

- Gouda kiest voor uitgebreid dierenbeleid, vanuit de eigen waarde van het dier. We maken het verkeer veilig voor dieren en houden rekening met hen bij het bouwen.
- Er komen meer hondenspeeltuinen en veilige uitlaatplekken. Er komen geen loslooplekken waar loslopende honden een gevaar zijn voor wilde dieren.
- Goede opvang voor dieren. Dierenorganisaties krijgen steun zodat gewonde dieren goed worden opgevangen en verzorgd. De gemeente en hulpdiensten werken samen om dierenmishandeling op te sporen.
- Er komt een hengelverbod. Zolang dit nog niet kan, komen er hengelvrije zones en regels om het welzijn van vissen te beschermen: geen gebruik van lood of weerhaken.
- Dieren krijgen geen schuld van overlast. In plaats daarvan lost de gemeente de oorzaak op. Een tweede duiventil draagt hier op een diervriendelijke manier aan bij.
- Dieren hebben donker nodig. De gemeente is voorzichtig met verlichting in parken en natuurgebieden. Waar licht echt nodig is voor veiligheid, kiest de gemeente voor lampen die dieren zo min mogelijk storen of past routes aan.
- Dieren worden meegenomen in noodplannen van hulpdiensten en er komt een hitteplan voor dieren. Huisdieren mogen mee naar de noodopvang.
- Dieren zijn er niet voor ons vermaak. Evenementen met dieren worden verboden zodra het kan.
- Kinderboerderijen stoppen met fokken voor de slacht en hebben alleen dieren die opvang nodig hebben. De gemeente komt met eisen voor dierenwelzijn en controleert hierop.
- In de regio zet Gemeente Gouda zich in voor minder vee en meer plantaardige en natuurinclusieve landbouw.[b](https://www.gouda.nl)

3

KIES VOOR GROEN

Natuur en biodiversiteit

Natuur is van levensbelang. De mens neemt heel veel ruimte in door de intensieve veehouderij, gebouwen, industrie, wegen en recreatie. Hierdoor is er steeds minder ruimte voor dieren, planten en bomen in Gouda.

Zonder natuur kunnen we niet leven. Daarom wil de Partij voor de Dieren meer bomen, struiken, bloemen en planten. Gifvrij en goed voor de biodiversiteit. Het moet weer gonzen van de bijen, vlinders en libellen. Onnodige bomenkap en maaien moet stoppen, de natuur mag weer de ruimte krijgen om te groeien en te bloeien.

Een groen Gouda is de basis voor een gezonde, gelukkige en toekomstbestendige gemeente.

- Wat groen is, blijft ook groen. We beschermen de Oostpolder als een natuurgebied. Er wordt niet gebouwd, ook niet aan de randen.
- Kappen met kappen! Bomen blijven staan, tenzij het echt niet anders kan. Ook het effect van kappen op de wijk moet zwaarder meewegen. Wie meer gaat kappen, betaalt meer.
- Stop met gif! De gemeente geeft voorlichting, gebruikt zelf alleen biologische planten en wijst gebieden aan die gifvrij worden totdat heel Gouda gifvrij is.
- Groen in elke wijk. Iedereen kan minstens drie bomen zien vanuit huis en binnen 300 meter is er een park of groene plek. Vergroening begint in de meest versteende wijken.
- Minder steen, meer groen. Er komt een grens aan de hoeveelheid tegels in tuinen en de schoolpleinen worden groen. Zo kan regenwater in de grond zakken en blijft het koeler.
- Versteende parkeerplaatsen worden groene parkeerplaatsen, met minimaal 50% groen en 50% steen.
- Bewoners die regenwater zelf opvangen, krijgen korting op de rioolheffing. Een regenton of wadi helpt tegen wateroverlast en droogte.
- Gouda wordt een eetbare gemeente met meer voedselbossen, moes- en pluktuinen. Inwoners zijn samen eigenaar van plantaardige landbouw en delen de oogst.
- Mensen mogen genieten van de natuur, maar niet ten koste van dieren. Er wordt ruimte gemaakt voor rustgebieden zonder mensen, zodat de natuur kan groeien en bloeien.
- Veengebied beschermt ons en gaat verzakking tegen. Het water in veengebieden wordt verhoogd. Boeren in de regio krijgen hulp bij het groeien van natte gewassen, zoals riet en lisdodde, dat nodig is voor duurzaam bouwen.

4

DE ECONOMIE IN EVENWICHT

Economie, werk, inkomen en bestaanszekerheid

Economische groei is niet de oplossing, maar juist het probleem. Het is nú tijd voor een ander economisch systeem. Geld verdienen ten koste van dieren, natuur en andere mensen moet stoppen. De Partij voor de Dieren kiest voor een schone, eerlijke, duurzame en lokale economie voor alle mensen én dieren waarmee we samenleven.

Een circulaire economie waarin ecocide (schade aan de natuur) en milieuvervuiling worden gestopt, we zuinig omgaan met grondstoffen en overstappen van een wegwerpeconomie naar een kringlooeconomie, zonder afval! Dus voor vervuilende bedrijven en reclames is geen ruimte meer in Gouda.

In Gouda gaan we voor welzijn boven winst, en een economie binnen de grenzen van onze planeet.

- We maken de binnenstad groen en autovrij. Ook geven we ruimte aan kleine, duurzame ondernemers en we helpen bedrijven op industrieterreinen te vergroenen.
- De gemeente steunt initiatieven voor het verkopen van duurzame lokale producten. Daarmee verbinden we lokale (boeren)bedrijven en bewoners.
- Geen wegwerp, maar kringloop: alles krijgt een tweede leven. Er komen ruilmarkten en circulaire ideeën voor de stad krijgen volop ruimte.
- De gemeente steunt mensen met een uitkering om vrijwilligerswerk, mantelzorg of stages te doen, ook wanneer dit niet tot werk leidt.
- Gouda helpt arbeidsmigranten en andere kwetsbare groepen met voorlichting over hun rechten. Werkgevers die regels overtreden worden aangepakt.

5

WONEN IS EEN BASISRECHT

Wonen en bouwen

Een goede woning is een basisrecht voor iedereen. De huidige wooncrisis is het gevolg van jarenlange verkeerde politieke keuzes. De Partij voor de Dieren wil het tekort aan woningen duurzaam oplossen. Gouda volbouwen is niet de oplossing; dat maakt de gemeente onleefbaar. Wij willen de beschikbare ruimte en woningen eerlijk en betaalbaar verdelen.

In Gouda willen we woningen die betaalbaar zijn en voor iedereen: starters, senioren, alleenwonenden of mensen in alternatieve woonvormen. Minimaal 40% van de huurwoningen moet sociale huur worden. Bestaande gebouwen zetten we beter in voor alle gezinsvormen. De woningen die we bouwen zijn klimaatneutraal, circulair en natuurinclusief.

- Huizen zijn er om zelf in te wonen. De gemeente koopt zelf grond om betaalbare woningen te laten bouwen. Er komt een boete op gebouwen die lang leeg staan.
- Minstens 40% van de huurwoningen wordt sociaal en er komt meer betaalbare middenhuur tot €1000. De gemeente grijpt in om de huurprijzen eerlijk te houden.
- De gemeente geeft ruimte voor vernieuwende woonideeën voor alle gezinsvormen, zoals groepswonen, meergeneratiewoningen, ecowijken en tiny houses.
- Bouwen mét de natuur wordt de standaard. Op en rondom gebouwen is er ruimte voor groen en dieren. We bouwen op een manier zodat alles kan worden hergebruikt.
- De gemeente helpt dak- en thuisloze mensen aan een woning en er komen veilige opvangplekken voor vrouwen, jongeren en LHBTQIA+-personen.

6

INCLUSIEF, RECHTVAARDIG EN SOLIDAIR

Iedereen doet ertoe

De Partij voor de Dieren wil bouwen aan een samenleving waarin iedereen zich welkom en thuis voelt. In Gouda is dat helaas niet altijd zo. Te veel mensen hebben het gevoel dat ze er niet bij horen. Vaak wordt de schuld van problemen bij een ander gelegd. Mensen en groepen die het toch al lastig hebben. Ze krijgen te maken met vooroordelen, uitsluiting en geweld; bijvoorbeeld vluchtelingen of transpersonen. Dat is onacceptabel!

Racisme en discriminatie - zichtbaar of onzichtbaar - mogen geen plek hebben in Gouda. De Partij voor de Dieren staat voor een inclusieve gemeente waarin alle Gouwenaren kunnen meedoen, ongeacht gender, leeftijd, achtergrond, seksuele voorkeur, beperking, chronische ziekte, neurodivergentie of financiële situatie. In Gouda gaat de kern zijn:
‘Beslis niet over ons, maar met ons.’

- Bekend maakt bemind. De gemeente helpt met het leggen van verbinding tussen inwoners en groepen door stadsgesprekken, ontmoeting en buurthuizen te steunen.
- Samen vieren we. De gemeente ondersteunt belangrijke herdenkings- en feestdagen, zoals Pasen, Suikerfeest, Jom Kippoer en Keti Koti. Iedereen hoort erbij.
- We maken openbare ruimtes toegankelijk, ook voor mensen met een beperking. Gouda volgt het VN Handicap-verdrag en betreft ervaringsdeskundigen bij beleid.
- Gouda pakt islamofobie, antisemitisme, en LHBTQIA+-haat actief aan. Elke vorm van discriminatie wordt serieusgenomen. Zo werken we aan een stad waarin iedereen zich veilig voelt.
- Vluchtelingen zijn welkom. Alle mensen, met of zonder papieren, hebben recht op veiligheid, zorg en een eerlijke behandeling en mogen meedoen in Gouda.

7

SCHOON VERKEER

Mobiliteit en bereikbaarheid

Onze gemeente kan zoveel schoner, mooier en gezonder als we ons anders gaan verplaatsen. Daarom willen wij rechtvaardige straten: de auto is niet langer de baas, er komt meer ruimte voor voetgangers, fietsers en het openbaar vervoer. Waar nu nog auto's geparkeerd staan, kan groen groeien en bloeien en kunnen kinderen veilig spelen.

Zo zorgen we voor een rechtvaardige straat met een groene, veilige omgeving voor mensen en dieren en gezonde lucht. Gouda kiest voor meer schoon openbaar vervoer, dat we gratis maken voor mensen die dat nodig hebben.

- De gemeente zorgt voor veilige, groene wandelpaden en fietspaden. In de stad hebben fietsers en voetgangers voorrang op auto's.
- Inwoners mogen van de gemeente hun straat groener en gezelliger maken. De gemeente steunt deze 'Leefstraten' met ruimte voor spelen en ontmoeting.
- Op centrale plekken komen 'mobiliteitshubs' met deelauto's en (bak)fietsen. Deelvervoer wordt betaalbaar. Zo geven we inwoners een andere keuze voor hun eigen auto.
- Stoplichten komen sneller op groen te staan voor fietsers, voetgangers en OV dan voor auto's. Stoplichten krijgen een timer en regensensor voor meer gemak.
- Vervuilende voertuigen komen niet in de stad. Er blijft een zero-emissiezone gelden voor bedrijfsauto's. Voor ondernemers met kleine marges is er een soepele overgang.

8

GEZOND EN VEILIG IN GOUDA

Gezondheid, zorg en veiligheid

Iedereen wil een gezond leven. Dat begint met een leefomgeving die uitnodigt om naar buiten te gaan, te bewegen en gezond te eten.

De Partij voor de Dieren kiest voor preventie: voorkomen is beter dan genezen, zowel bij ziekten als bij criminaliteit. Gezonde, biologische plantaardige voeding moet betaalbaar en toegankelijk zijn. Meer groen verlaagt stress en zorgt voor schone lucht. Zorg moet beschikbaar zijn voor iedereen, zonder lange wachtlijsten en passend bij ieders situatie. Gezondheid gaat ook over mentaal welzijn.

Een sociale, veilige en ontspannen samenleving waarin iedereen zichzelf mag zijn is belangrijk. Gouda pakt seksueel overschrijdend gedrag en femicide hard aan. Net als andere vormen van geweld. En ook dieren verdienen bescherming. In Gouda heeft dierenmishandeling geen plek.

- Iedereen heeft recht op schone lucht. Gouda pakt de vervuiling van lucht, bodem en water aan, zoals lood en PFAS. Houtstook gaan we tegen.
- Gezonde voeding is belangrijk. In Gouda wordt biologisch en plantaardig eten aangemoedigd op scholen, in de zorg en bij evenementen.
- Samenleven en meedoen maakt ons gezonder. Gouda biedt psychische hulp en stimuleert sport en ontmoeting. Met extra aandacht voor kwetsbare groepen.
- Voorkomen is beter dan straffen. De gemeente zet in op jongerenwerk, met aandacht en ondersteuning voor ouders. Hiervoor wordt samengewerkt met straatcoaches, scholen en huisartsen om problemen vroeg te signaleren.
- Gouda pakt femicide en vrouwenhaat aan. Signalen worden serieus genomen en gedeeld met hulpdiensten, zoals huiselijk geweld, dierenmishandeling en stalking.

9

EEN LEVEN LANG LEREN

Onderwijs en cultuur

Goed onderwijs is de basis van een vrije en eerlijke samenleving.

Het leert kinderen kritisch denken en bewust omgaan met natuur, klimaat en dieren. Maar niet ieder kind in Gouda krijgt nu dezelfde kansen. De Partij voor de Dieren wil daarom meer geld naar onderwijs. Scholen krijgen groene, duurzame gebouwen en schoolpleinen. Onderwijs moet niet alleen gaan om cijfers, maar ook om sociale, creatieve en emotionele ontwikkeling.

Iedereen die dat wil, moet een leven lang kunnen leren. Ook kunst en cultuur horen daarbij. Ze maken ons creatief, kritisch en geven nieuwe ideeën. Kunst kan ontroeren, laten nadenken en zorgen voor verandering. Daarom steunen we een sterke cultuursector met eerlijke beloning voor makers, ruimte voor amateurs om zich te ontwikkelen en een divers aanbod voor bezoekers.

- Kunst en cultuur verbinden ons. De gemeente geeft ruimte aan creatieve broedplaatsen. Het museum, de Schouwburg en kunst in de wijken zijn belangrijk en krijgen onze steun.
- Gelijke kansen op school. De gemeente pakt ongelijke kansen in het onderwijs aan met een eerlijk aanmeldbeleid, extra zorgwerkers en maatschappelijk werkers.
- Leren medeleven. Scholen krijgen steun om lessen te geven over compassie, ook naar dieren. Zo werken we aan veiligheid, vertrouwen en empathie.
- Naast onderwijs over kritisch denken, AI en nepnieuws, hebben scholen ook aandacht voor les over relaties, seksualiteit en inclusiviteit en geven voorlichting over drugs.
- We hebben oog voor ieders geschiedenis. Er komen stadsgesprekken over het koloniale verleden. Openbare kunst over dit onderwerp krijgt meer informatie of wordt verwijderd.

10

SAMEN, EERLIJK EN OPEN

Democratie, bestuur, digitalisering en privacy

De lokale overheid moet betrouwbaar zijn. Gouda is geen bedrijf en inwoners zijn geen klanten. Gouwenaren moeten kunnen meedenken en meebeslissen over hun stad, dorp of buurt.

De gemeente neemt hun mening serieus en beslist open en transparant. Privacy en zeggenschap over eigen gegevens worden goed beschermd.

Samenleven betekent ook oog hebben voor de wereld om ons heen. Oorlog en conflicten ver weg hebben invloed hier. Soms leidt dat tot spanningen tussen inwoners. De gemeente moet dit bespreekbaar maken en heeft de plicht om tegen onrecht op te staan.

Iedereen moet zijn stem kunnen laten horen.

De Partij voor de Dieren staat voor het demonstratierecht. Vreedzame demonstraties worden in Gouda ruim ondersteund.

- Gouda staat open voor nieuwe vormen van democratie, zoals buurtbudgetten en (wijk) referenda. Zo kunnen bewoners zelf kiezen wat er in hun wijk verbeterd wordt.
- Open en eerlijk bestuur. Er komt een openbaar lobbyregister. Bij elk voorstel van de gemeente staat welke personen en organisaties invloed hadden op de tekst.
- Offline kan altijd. Wie niet goed met computers is kan de gemeente altijd bellen, langskomen of post sturen. Ook contant betalen blijft mogelijk.
- Privacy wordt beschermd. Het gebruik van camera's mag alleen tijdelijk en onder strenge voorwaarden. De gemeente verzamelt zo min mogelijk data en verwijdert die na gebruik.
- Demonstreren is een grondrecht. Er wordt niet gecontroleerd op ID's van vreedzame demonstranten en kleine protesten hoeven niet vooraf aangemeld te worden. Gouda ondertekent het Manifest Demonstratierecht van Amnesty International.

**SAMEN ZORGEN WE VOOR
EEN ANDER POLITIEK KLIMAAT.
STEM 18 MAART**

**PARTIJ
VOOR DE
DIEREN**

GOUDA

NATUURLIJK